છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

બીજા ધોરણ માટે

"મુખગણિત શિક્ષક"

ભાગ ૩.

બીજી ચોપડીના
ડિક્ટેશન શિક્ષક
... આના

સર્વ હક્ક સ્વાધીન
કિંમત ૦–૨–૦
પોસ્ટેજ જુદું

જુન
સને ૧૯૨૬

સુરત શહેરનો
ભૂગોળ શિક્ષક
... આના.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ
'મુખગણિત શિક્ષક' વગેરેના કર્તા–શાહપોર–સુરત.

દેશી રાજ્યોમાં ટેક્સ્ટ બુકસ, ઇનામ અને લાયબ્રેરી માટે મંજુર થએલો અને કેળવણીખાતાના અધિકારી સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્‌ગૃહસ્થોના ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો

—: બીજા ધોરણનો :—

"મુખગણિત શિક્ષક" ભા. ૩.

રચનારઃ—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

"ડિકટેશન શિક્ષક" "ભૂગોળ શિક્ષક" પ્રશ્નોત્તરમાળા વગેરેના કર્તા.

રચનારનું ઠેકાણું:—શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

સુરત બરાનપુરી ભાગળ ભાજીવાળી પોળમાં શ્રી "અનાવિલ બંધુ" પ્રી. પ્રેસમાં ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઇ નાયકે છાપ્યો.

આવૃત્તિ ૧૫ મી.

સંવત ૧૯૮૨] [સને ૧૯૨૬.

કિંમત રૂ. ૦-૨-૦ પોસ્ટેજ જુદું.

ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ બીજા ધોરણના

'અંકગણિતનાં મનોયત્ન' વિષે મળેલા અભિપ્રાયો

ગુજરાત કોલેજના ગણિતના પ્રોફેસર સાહેબ રા. રા. **જેઠાલાલ ચીમનલાલ સ્વામીનારાયણ**

"આપના તરફથી "અંકગણિતનાં મનોયત્ન" એ નામનું પુસ્તક મળ્યું, તેમાં નાના બાળકો માટે **સાદા, સરલ અને સુંદર દાખલાઓનો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે, દરેક હિસાબ રમુજી છે** અને તે ગણવામાં **બાળકોને રસ પડશે** એમાં સંશય નથી. **આવું સારૂં પુસ્તક** બહાર પાડવા માટે તમને ધન્યવાદ ઘટે છે."

અમદાવાદ, કડવા પોલ તા, ૨૩ મી જુન ૧૯૧૯

"સુરત જિલ્લાના ભૂગોળ શિક્ષક" માટે

અભિપ્રાય.

"ત્રીજા ધોરણનાં છોકરાંને જેમણે તે ઉપર નજર રાખીને આ નાના પુસ્તકમાં હકીકત સારી ભેગી કરી છે, અને તેમને અનુકૂળ થાય એવી સરળ ભાષામાં વર્ણન કર્યું છે."

વડોદરા તા. ૮–૭–૧૯૧૫. **હરગોવિંદદાસ દ્વારકાદાસ કાંટાવાળા**

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજંટ ટુ ધ ગવર્નર સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૩૩૩૧ તા. ૧૫–૭–૧૫ થી **સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક** એજન્સિની સર્વ સ્કૂલમાં **લાયબ્રેરી માટે મંજુર** કર્યો છે.

"સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના ભૂગોળ શિક્ષક" માટે

—•• અભિપ્રાયો ••—

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી બી. એ.

પ્રે. રા. ટ્રે. કોલેજના માજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ,

પોતાના તા. ૨૨–૨–૧૫ના પત્રમાં લખે છે કેઃ—

"તમોએ મોકલેલું **સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી** તાલુકાનો "**ભૂગોળ શિક્ષક**" નામનું પુસ્તક જોઈ ગયો છું. **સુરત શહેરની ભૂગોળ શિખવવામાં શિક્ષકોને તે ઉપયોગી થઇ પડશે.**"

રા. રા. ચુનીલાલ ઘેલાભાઇ શાહ.

સાર્વજનિક હાઇસ્કૂલના હેડમાસ્તર સાહેબ.

પોતાના પત્રમાં લખે છે કેઃ—તમારી ભૂગોળની ચોપડી (સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો 'ભૂગોળ શિક્ષક') માં શહેરની જાણવાજોગ વિગતો અને સ્થળોનો સારો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે, પરીક્ષા વખતે તમારી ચોપડી વિદ્યાર્થીઓને ઘણી ઉપયોગી થઇ પડશે."

પૂર્ણાંક અને આણુપાણુના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

(૧) કોઈપણ રકમમાં ૧૦, ૨૦, ૩૦, વગેરે પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દશકમાં ૧, ૨, ૩, વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકેઃ—૭૨+૪૦=૧૧૨. ૭૨−૪૦=૩૨.

(૨) કોઇ રકમમાં પુરા દશકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલાં પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારાના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકેઃ—
૫૨+૨૫=(૫૨+૨૦+૫)=૭૭ ૫૨−૨૫=(૫૨−૨૦−૫)=૨૭

(૩) કોઈ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો દુ કરવા જેમકેઃ—
૩૬+૩૬=૭૨; ૩૬×૨=૭૨.

(૪) કોઈ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦, એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ મીડાં ચઢાવવાં. જેમકેઃ—૫×૧૦=૫૦; ૫×૧૦૦ =૫૦૦; ૫×૧૦૦૦=૫૦૦૦.

(૫) કોઈ રકમને ૨૦, ૩૦, ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪ એ ગુણી મીડું ચઢાવવું. અને ૨૦૦, ૩૦૦, ૪૦૦ વગેરેએ ગુણવા હોય તો બે મીડાં ચઢાવવાં.

(૬) આણુપાણુના અપૂર્ણાંકમાં આણુપાણુના અપૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં બીજી રકમના પૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણો ઉમેરવી. અથવા બાદ કરવી. જેમકેઃ—

૧૩ાાા+૪ાાા;   ૧૩ાાા+૪=૧૭ાાા,   ૧૭ાાા+૦ાાા=૧૮ાા

૧૩ાાા–૪ાાા:   ૧૩ાાા–૪= ૯ાાા,   ૯ાાા–૦ાાા=૯

(૭) કોઇ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એક મીડું ચઢાવવું. પણ છેડે એક પાણુ હોય તો પાણુને બદલે ૨ાા, બે પાણુને બદલે ૫, અને ત્રણ પાણુને બદલે ૭ાા ચઢાવવા. જેમકે:—૨૬ા, ૩૭ાા, ૭૮ાાા ને ૧૦ એ ગુણો. પહેલીમાં છેડે એક પાણુ; બીજીમાં બે પાણુ, અને ત્રીજીમાં ત્રણ પાણુ છે, માટે ૨૬૨ાા, ૩૭૫, ૭૮૭ાા.

(૮) કોઈ પૂર્ણાંક રકમને ૨ાા, ૫, ૭ાા એ ગુણવા હોય તો ૦ા, ૦ાા, ૦ાાા એ ગુણવા એટલા દશક. કારણ કે ૨ાા=૦ા દશક; ૫=૦ાા દશક; ૭ાા=૦ાાા દશક છે. ૧૨ ને ૨ાા, ૫, ૭ાા એ ગુણો. ૩૦, ૬૦, ૯૦,

(૯) કોઇ રકમને ૧૦૦ એ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર બે મીડાં ચઢાવવાં, પણ છેડે એક પાણુ હોય તો પાણુને બદલે ૨૫; બે પાણુને બદલે ૫૦; અને ત્રણ પાણુને બદલે ૭૫ મૂકવા. ૧૨ા, ૩૨ાા, ૪૩ાાા, ને ૧૦૦ એ ગુણો-

(૧૦) કોઇ રકમને ૨૫, ૫૦, ૭૫, ૧૨૫, ૧૫૦, ૨૫૦, ૩૫૦, એ ગુણવા હોય તો ૦ા, ૦ાા, ૦ાાા, ૧ા, ૧ાા, ૨ાા,૩ાા. એ ગુણવા એટલા સેંકડા. કારણ કે ૨૫=૦ા સો. ૫૦=૦ાા સો. ૭૫=૦ાાા સો, ૧૨૫=૧ા સો. ૧૫૦=૧ાા સો. ૨૫૦=૨ાા સો છે.

(૧૧) કોઈ રકમને ૦ા એ ભાગવા હોય તો ૪ એ ગુણવા, અને ૦ાા ભાગવા હોય તો ૨ એ ગુણવા. જેમકે:–૩૭÷૦ા=૩૭×૪=૧૪૮. ૩૭÷૦ાા=૩૭×૨=૭૪.

શેરની ધાત *

શેરના અચ્છેરા	૨	૨ અચ્છેરે	૧ શેર
શેરના પાશેરા	૪	૪ પાશેરે	૧ શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧ શેર
શેરના અધોળા	૧૬	૧૬ અધોળે	૧ શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ પૈસાભાર	૧ શેર

ટીપ—૭૨ જુના પૈસાભાર=૧ શેર, અને ૯૬ નવા પૈસાભાર=૧ શેર

શેરના	રૂપીઆભાર ૪૦	૧૦ રૂપીઆભાર	૦। શેર
પોણોશેરના	રૂપીઆભાર ૩૦	૫ રૂપીઆભાર	નવટાંક
અચ્છેરના	રૂપીઆભાર ૨૦	૨॥ રૂપીઆભાર	અધોળ
પાશેરના	રૂપીઆભાર ૧૦		
નવટાંકના	રૂપીઆભાર ૫	શેરના પૈસાભાર	૭૨
અધોળના	રૂપીઆભાર ૨॥	પોણોશેરના પૈસાભાર	૫૪
		અચ્છેરના પૈસાભાર	૩૬
૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર	પાશેરના પૈસાભાર	૧૮
૩૦ રૂપીઆભાર	૦॥। શેર	નવટાંકના પૈસાભાર	૯
૨૦ રૂપીઆભાર	૦॥ શેર	અધોળના પૈસાભાર	૪॥

* વર્ગમાં ત્રાજવા કાટલાં હાજર રાખી છોકરાઓ પાસે તોળાવીને તેમની પાસેજ ઉપજાવી કઢાવવી. રૂપીઆની ધાત જોડે શેરની ધાતનો સંબંધ જોડવો. ૭ મા પાનાની ટીપ જુઓ.

રૂપીઆ	એકના	અડધા ૨	શેર	એકના	અચ્છેરા ૨
રૂપીઆ	એકની	પાવલી ૪	શેર	એકના	પાશેરા ૪
રૂપીઆ	એકની	બેઆની ૮	શેર	એકના	નવટાંક ૮
રૂપીઆ	એકના	આના ૧૬	શેર	એકના	અધોળા ૧૬

૭૨	પૈસાભાર	૧ શેર
૫૪	પૈસાભાર	૦॥। શેર
૩૬	પૈસાભાર	૦॥ શેર
૧૮	પૈસાભાર	૦। શેર
૯	પૈસાભાર	નવટાંક
૪॥	પૈસાભાર	અધોળ

શેરના	અધોળા ૧૬
પોણોશેરના	અધોળા ૧૨
અચ્છેરના	અધોળા ૮
પાશેરના	અધોળા ૪
નવટાંકના	અધોળા ૨

૨ અધોળે	નવટાંક
૪ અધોળે	પાશેર
૮ અધોળે	અચ્છેર
૧૨ અધોળે	પોણોશેર
૧૬ અધોળે	એક શેર

શેરના	નવટાંકા ૮
પોણોશેરના	નવટાંકા ૬
અચ્છેરના	નવટાંકા ૪
પાશેરના	નવટાંકા ૨

૨ નવટાંકે	પાશેર
૪ નવટાંકે	અચ્છેર
૬ નવટાંકે	પોણોશેર
૮ નવટાંકે	એક શેર

શેરના	પાશેરા ૪
પોણોશેરના	પાશેરા ૩
અચ્છેરના	પાશેરા ૨

૨ પાશેરે	અચ્છેર
૩ પાશેરે	પોણોશેર
૪ પાશેરે	એક શેર

મણની ધાત.

મણના અધમણીઆ	૨
મણના દસશેરા	૪
મણની પાંચશેરી	૮
મણની અઢીશેરી	૧૬
મણની સવાશેરી	૩૨
મણના શેર	૪૦

૨ અધમણીઆ	૧ મણ
૪ દસશેરા	૧ મણ
૮ પાંચશેરી	૧ મણ
૧૬ અઢીશેરી	૧ મણ
૩૨ સવાશેરી	૧ મણ
૪૦ શેર	૧ મણ

૧	મણના	૪૦ શેર
૦॥।	મણના	૩૦ શેર
૦॥	મણના	૨૦ શેર
૦।	મણના	૧૦ શેર

૪૦ શેર	૧ મણ
૩૦ શેર	૦॥। મણ
૨૦ શેર	૦॥ મણ
૧૦ શેર	૦। મણ

૧	મણની અઢીશેરી	૧૬
૦॥।	મણની અઢીશેરી	૧૨
૦॥	મણની અઢીશેરી	૮
૦।	મણની અઢીશેરી	૪
૫	શેરની અઢીશેરી	૨

૨ અઢીશેરીએ	૫ શેર
૪ અઢીશેરીએ	૦। મણ
૮ અઢીશેરીએ	૦॥ મણ
૧૨ અઢીશેરીએ	૦॥। મણ
૧૬ અઢીશેરીએ	૧ મણ

૧	મણની પાંચશેરી	૮
૦॥।	મણની પાંચશેરી	૬
૦॥	મણની પાંચશેરી	૪
૦।	મણની પાંચશેરી	૨

૨ પાંચશેરીએ ૦। મણ		૦॥ મણના	દસશેરા ૨
૪ પાંચશેરીએ ૦॥ મણ		૦। મણનો	દસશેરો ૧
૬ પાંચશેરીએ ૦॥। મણ		૧ દસશેરે	૦। મણ
૮ પાંચશેરીએ ૧ મણ		૨ દસશેરા	૦॥ મણ
૧ મણના	દસશેરા ૪	૩ દસશેરા	૦॥। મણ
૦॥। મણના	દસશેરા ૩	૪ દસશેરા	૧ મણ

આનાની ઘાત	૬૪ ~ રૂ ૪)	૮૦૦ ~ રૂ. ૫૦)
૪ આનાનો રૂ. ૦।	૬૮ ~ રૂ. ૪।	૯૦૦ ~ રૂ ૫૬।
૮ ~ રૂ. ૦॥	૭૨ ~ રૂ ૪॥	૧૦૦૦ ~ રૂ. ૬૨॥
૧૨ ~ રૂ. ૦॥।	૭૬ ~ રૂ. ૪॥।	
૧૬ ~ રૂ. ૧)	૮૦ ~ રૂ. ૫)	૧૬ આનાનો રૂ. ૧)
૨૦ ~ રૂ ૧।	૮૪ ~ રૂ. ૫।	૩૨ ~ રૂ. ૨)
૨૪ ~ રૂ. ૧॥	૮૮ ~ રૂ. ૫॥	૪૮ ~ રૂ. ૩)
૨૮ ~ રૂ. ૧॥।	૯૨ ~ રૂ. ૫॥।	૬૪ ~ રૂ. ૪)
૩૨ ~ રૂ ૨)	૯૬ ~ રૂ. ૬)	૮૦ ~ રૂ. ૫)
૩૬ ~ રૂ. ૨।	૧૦૦ ~ રૂ. ૬।	૯૬ ~ રૂ. ૬)
૪૦ ~ રૂ ૨॥	૨૦૦ ~ રૂ. ૧૨॥	૧૧૨ ~ રૂ. ૭)
૪૪ ~ રૂ. ૨॥।	૩૦૦ ~ રૂ. ૧૮॥।	૧૨૮ ~ રૂ. ૯)
૪૮ ~ રૂ. ૩)	૪૦૦ ~ રૂ. ૨૫)	૧૪૪ ~ રૂ. ૮)
૫૨ ~ રૂ. ૩।	૫૦૦ ~ રૂ. ૩૧।	૧૬૦ ~ રૂ ૧૦)
૫૬ ~ રૂ. ૩॥	૬૦૦ ~ રૂ. ૩૭॥	**સૂચના**–ઘાત સવળી
૬૦ ~ રૂ. ૩॥।	૭૦૦ ~ રૂ. ૪૩॥।	અવળી મોઢે કરાવવી

૧×૦।।।=૦।।।	૧૧×૦।।।=૮।	૨૧×૦।।।=૧૫।।।	૩૧×૦।।।=૨૩।
૨ ૦।।। ૧।।	૧૨ ૦।।। ૯	૨૨ ૦।।। ૧૬।।	૩૨ ૦।।। ૨૪
૩ ૦।।। ૨।	૧૩ ૦।।। ૯।।।	૨૩ ૦।।। ૧૭।	૩૩ ૦।।। ૨૪।।।
૪ ૦।।। ૩	૧૪ ૦।।। ૧૦।।	૨૪ ૦।।। ૧૮	૩૪ ૦।।। ૨૫।।
૫ ૦।।। ૩।।।	૧૫ ૦।।। ૧૧।	૨૫ ૦।।। ૧૮।।।	૩૫ ૦।।। ૨૬।
૬ ૦।।। ૪।।	૧૬ ૦।।। ૧૨	૨૬ ૦।।। ૧૯।।	૩૬ ૦।।। ૨૭
૭ ૦।।। ૫।	૧૭ ૦।।। ૧૨।।।	૨૭ ૦।।। ૨૦।	૩૭ ૦।।। ૨૭।।।
૮ ૦।।। ૬	૧૮ ૦।।। ૧૩।।	૨૮ ૦।।। ૨૧	૩૮ ૦।।। ૨૮।।
૯ ૦।।। ૬।।।	૧૯ ૦।।। ૧૪।	૨૯ ૦।।। ૨૧।।।	૩૯ ૦।।। ૨૯।
૧૦ ૦।।। ૭।।	૨૦ ૦।।। ૧૫	૩૦ ૦।।। ૨૨।।	૪૦ ૦।।। ૩૦
૪૧×૦।।।=૩૦।।।	૫૧×૦।।।=૩૮।	૬૧×૦।।।=૪૫।।।	૭૧×૦।।।=૫૩।
૪૨ ૦।।। ૩૧।।	૫૨ ૦।।। ૩૯	૬૨ ૦।।। ૪૬।।	૭૨ ૦।।। ૫૪
૪૩ ૦।।। ૩૨।	૫૩ ૦।।। ૩૯।।।	૬૩ ૦।।। ૪૭।	૭૩ ૦।।। ૫૪।।।
૪૪ ૦।।। ૩૩	૫૪ ૦।।। ૪૦।।	૬૪ ૦।।। ૪૮	૭૪ ૦।।। ૫૫।।
૪૫ ૦।।। ૩૩।।।	૫૫ ૦।।। ૪૧।	૬૫ ૦।।। ૪૮।।।	૭૫ ૦।।। ૫૬।
૪૬ ૦।।। ૩૪।।	૫૬ ૦।।। ૪૨	૬૬ ૦।।। ૪૯।।	૭૬ ૦।।। ૫૭
૪૭ ૦।।। ૩૫।	૫૭ ૦।।। ૪૨।।।	૬૭ ૦।।। ૫૦।	૭૭ ૦।।। ૫૭।।।
૪૮ ૦।।। ૩૬	૫૮ ૦।।। ૪૩।।	૬૮ ૦।।। ૫૧	૭૮ ૦।।। ૫૮।।
૪૯ ૦।।। ૩૬।।।	૫૯ ૦।।। ૪૪।	૬૯ ૦।।। ૫૧।।।	૭૯ ૦।।। ૫૯।
૫૦ ૦।।। ૩૭।।	૬૦ ૦।।। ૪૫	૭૦ ૦।।। ૫૨।।	૮૦ ૦।।। ૬૦
૮૧×૦।।।=૬૦।।।	૯૧×૦।।।=૬૮।		
૮૨ ૦।।। ૬૧।।	૯૨ ૦।।। ૬૯		
૮૩ ૦।।। ૬૨।	૯૩ ૦।।। ૬૯।।।		
૮૪ ૦।।। ૬૩	૯૪ ૦।।। ૭૦।।		
૮૫ ૦।।। ૬૩।।।	૯૫ ૦।।। ૭૧।		
૮૬ ૦।।। ૬૪।।	૯૬ ૦।।। ૭૨		
૮૭ ૦।।। ૬૫।	૯૭ ૦।।। ૭૨।।।		
૮૮ ૦।।। ૬૬	૯૮ ૦।।। ૭૩।।		
૮૯ ૦।।। ૬૬।।।	૯૯ ૦।।। ૭૪।		
૯૦ ૦।।। ૬૭।।	૧૦૦ ૦।।। ૭૫		

૧×૧== ૧॥	૨×૦॥।= ૧॥	૧૧×૧॥=૧૬॥	૨૨×૦॥।=૧૬॥
૨ ૧॥ ૩	૪ ૦॥। ૩	૧૨ ૧॥ ૧૮	૨૪ ૦॥। ૧૮
૩ ૧॥ ૪॥	૬ ૦॥। ૪॥	૧૩ ૧॥ ૧૯॥	૨૬ ૦॥। ૧૯॥
૪ ૧॥ ૬	૮ ૦॥। ૬	૧૪ ૧॥ ૨૧	૨૮ ૦॥। ૨૧
૫ ૧॥ ૭॥	૧૦ ૦॥। ૭॥	૧૫ ૧॥ ૨૨॥	૩૦ ૦॥। ૨૨॥
૬ ૧॥ ૯	૧૨ ૦॥। ૯	૧૬ ૧॥ ૨૪	૩૨ ૦॥। ૨૪
૭ ૧॥ ૧૦॥	૧૪ ૦॥। ૧૦॥	૧૭ ૧॥ ૨૫॥	૩૪ ૦॥। ૨૫॥
૮ ૧॥ ૧૨	૧૬ ૦॥। ૧૨	૧૮ ૧॥ ૨૭	૩૬ ૦॥। ૨૭
૯ ૧॥ ૧૩॥	૧૮ ૦॥। ૧૩॥	૧૯ ૧॥ ૨૮॥	૩૮ ૦॥। ૨૮॥
૧૦ ૧॥ ૧૫	૨૦ ૦॥। ૧૫	૨૦ ૧॥ ૩૦	૪૦ ૦॥। ૩૦
૨૧×૧॥=૩૧॥	૪૨×૦॥।-૩૧॥	૩૧×૧॥=૪૬॥	૬૨×૦॥।=૪૬॥
૨૨ ૧॥ ૩૩	૪૪ ૦॥। ૩૩	૩૨ ૧॥ ૪૮	૬૪ ૦॥। ૪૮
૨૩ ૧॥ ૩૪॥	૪૬ ૦॥। ૩૪॥	૩૩ ૧॥ ૪૯॥	૬૬ ૦॥। ૪૯॥
૨૪ ૧॥ ૩૬	૪૮ ૦॥। ૩૬	૩૪ ૧॥ ૫૧	૬૮ ૦॥। ૫૧
૨૫ ૧॥ ૩૭॥	૫૦ ૦॥। ૩૭॥	૩૫ ૧॥ ૫૨॥	૭૦ ૦॥। ૫૨॥
૨૬ ૧॥ ૩૯	૫૨ ૦॥। ૩૯	૩૬ ૧॥ ૫૪	૭૨ ૦॥। ૫૪
૨૭ ૧॥ ૪૦॥	૫૪ ૦॥। ૪૦॥	૩૭ ૧॥ ૫૫॥	૭૪ ૦॥। ૫૫॥
૨૮ ૧॥ ૪૨	૫૬ ૦॥। ૪૨	૩૮ ૧॥ ૫૭	૭૬ ૦॥। ૫૭
૨૯ ૧॥ ૪૩॥	૫૮ ૦॥। ૪૩॥	૩૯ ૧॥ ૫૮॥	૭૮ ૦॥। ૫૮॥
૩૦ ૧॥ ૪૫	૬૦ ૦॥। ૪૫	૪૦ ૧॥ ૬૦	૮૦ ૦॥। ૬૦
૪૧×૧॥=૬૧॥	૮૨×૦॥।=૬૧॥		
૪૨ ૧॥ ૬૩	૮૪ ૦॥। ૬૩		
૪૩ ૧॥ ૬૪॥	૮૬ ૦॥। ૬૪॥		
૪૪ ૧॥ ૬૬	૮૮ ૦॥। ૬૬		
૪૫ ૧॥ ૬૭॥	૯૦ ૦॥। ૬૭॥		
૪૬ ૧॥ ૬૯	૯૨ ૦॥। ૬૯		
૪૭ ૧॥ ૭૦॥	૯૪ ૦॥। ૭૦॥		
૪૮ ૧॥ ૭૨	૯૬ ૦॥। ૭૨		
૪૯ ૧॥ ૭૩॥	૯૮ ૦॥। ૭૩॥		
૫૦ ૧॥ ૭૫	૧૦૦ ૦॥।૭૫		

૧×૧।=૧।	૧૧×૧।=૧૩॥।	૨૧×૧।=૨૬।	૩૧×૧।=૩૮॥
૨ ૧। ૨॥	૧૨ ૧। ૧૫	૨૨ ૧। ૨૭॥	૩૨ ૧। ૪૦
૩ ૧। ૩॥।	૧૩ ૧। ૧૬।	૨૩ ૧। ૨૮॥।	૩૩ ૧। ૪૧।
૪ ૧। ૫	૧૪ ૧। ૧૭॥	૨૪ ૧। ૩૦	૩૪ ૧। ૪૨॥
૫ ૧। ૬।	૧૫ ૧। ૧૮॥।	૨૫ ૧। ૩૧।	૩૫ ૧। ૪૩॥।
૬ ૧। ૭॥	૧૬ ૧। ૨૦	૨૬ ૧। ૩૨॥	૩૬ ૧। ૪૫
૭ ૧। ૮॥।	૧૭ ૧। ૨૧।	૨૭ ૧। ૩૩॥।	૩૭ ૧। ૪૬।
૮ ૧। ૧૦	૧૮ ૧। ૨૨॥	૨૮ ૧। ૩૫	૩૮ ૧। ૪૭॥
૯ ૧। ૧૧।	૧૯ ૧। ૨૩॥।	૨૯ ૧। ૩૬।	૩૯ ૧। ૪૮॥।
૧૦ ૧। ૧૨॥	૨૦ ૧। ૨૫	૩૦ ૧। ૩૭॥	૪૦ ૧। ૫૦
૪૧×૧।=૫૧।	૫૧×૧।=૬૩॥।	૬૧×૧।=૭૬।	૭૧×૧।=૮૮॥।
૪૨ ૧। ૫૨॥	૫૨ ૧। ૬૫	૬૨ ૧। ૭૭॥	૭૨ ૧। ૯૦
૪૩ ૧। ૫૩॥।	૫૩ ૧। ૬૬।	૬૩ ૧। ૭૮॥।	૭૩ ૧। ૯૧।
૪૪ ૧। ૫૫	૫૪ ૧। ૬૭॥	૬૪ ૧। ૮૦	૭૪ ૧। ૯૨॥
૪૫ ૧। ૫૬।	૫૫ ૧। ૬૮॥।	૬૫ ૧। ૮૧।	૭૫ ૧। ૯૩॥।
૪૬ ૧। ૫૭॥	૫૬ ૧। ૭૦	૬૬ ૧। ૮૨॥	૭૬ ૧। ૯૫
૪૭ ૧। ૫૮॥।	૫૭ ૧। ૭૧।	૬૭ ૧। ૮૩॥।	૭૭ ૧। ૯૬।
૪૮ ૧। ૬૦	૫૮ ૧। ૭૨॥	૬૮ ૧। ૮૫	૭૮ ૧। ૯૭॥
૪૯ ૧। ૬૧।	૫૯ ૧। ૭૩॥।	૬૯ ૧। ૮૬।	૭૯ ૧। ૯૮॥।
૫૦ ૧। ૬૨॥	૬૦ ૧। ૭૫	૭૦ ૧। ૮૭॥	૮૦ ૧। ૧૦૦

૮૧×૧।=૧૦૧।	૯૧×૧।=૧૧૩॥।
૮૨ ૧। ૧૦૨॥	૯૨ ૧। ૧૧૫
૮૩ ૧। ૧૦૩॥।	૯૩ ૧। ૧૧૬।
૮૪ ૧। ૧૦૫	૯૪ ૧। ૧૧૭॥
૮૫ ૧। ૧૦૬।	૯૫ ૧। ૧૧૮॥।
૮૬ ૧। ૧૦૭॥	૯૬ ૧। ૧૨૦
૮૭ ૧। ૧૦૮॥।	૯૭ ૧। ૧૨૧।
૮૮ ૧। ૧૧૦	૯૮ ૧। ૧૨૨॥
૮૯ ૧। ૧૧૧।	૯૯ ૧। ૧૨૩॥।
૯૦ ૧। ૧૧૨॥	૧૦૦ ૧। ૧૨૫

૧×૨॥=૨॥	૨×૧।=૨॥	૧૧×૨॥=૨૭॥	૨૨×૧।=૨૭॥
૨ ૨॥ ૫	૪ ૧। ૫	૧૨ ૨॥ ૩૦	૨૪ ૧। ૩૦
૩ ૨॥ ૭॥	૬ ૧। ૭॥	૧૩ ૨॥ ૩૨॥	૨૬ ૧। ૩૨॥
૪ ૨॥ ૧૦	૮ ૧। ૧૦	૧૪ ૨॥ ૩૫	૨૮ ૧। ૩૫
૫ ૨॥ ૧૨॥	૧૦ ૧। ૧૨॥	૧૫ ૨॥ ૩૭॥	૩૦ ૧। ૩૭॥
૬ ૨॥ ૧૫	૧૨ ૧। ૧૫	૧૬ ૨॥ ૪૦	૩૨ ૧। ૪૦
૭ ૨॥ ૧૭॥	૧૪ ૧। ૧૭॥	૧૭ ૨॥ ૪૨॥	૩૪ ૧। ૪૨॥
૮ ૨॥ ૨૦	૧૬ ૧। ૨૦	૧૮ ૨॥ ૪૫	૩૬ ૧। ૪૫
૯ ૨॥ ૨૨॥	૧૮ ૧। ૨૨॥	૧૯ ૨॥ ૪૭॥	૩૮ ૧। ૪૭॥
૧૦ ૨॥ ૨૫	૨૦ ૧। ૨૫	૨૦ ૨॥ ૫૦	૪૦ ૧। ૫૦
૨૧×૨॥=૫૨॥	૪૨×૧।=૫૨॥	૩૧×૨॥=૭૭॥	૬૨×૧।=૭૭॥
૨૨ ૨॥ ૫૫	૪૪ ૧। ૫૫	૩૨ ૨॥ ૮૦	૬૪ ૧। ૮૦
૨૩ ૨॥ ૫૭॥	૪૬ ૧। ૫૭॥	૩૩ ૨॥ ૮૨॥	૬૬ ૧। ૮૨॥
૨૪ ૨॥ ૬૦	૪૮ ૧। ૬૦	૩૪ ૨॥ ૮૫	૬૮ ૧। ૮૫
૨૫ ૨॥ ૬૨॥	૫૦ ૧। ૬૨॥	૩૫ ૨॥ ૮૭॥	૭૦ ૧। ૮૭॥
૨૬ ૨॥ ૬૫	૫૨ ૧। ૬૫	૩૬ ૨॥ ૯૦	૭૨ ૧। ૯૦
૨૭ ૨॥ ૬૭॥	૫૪ ૧। ૬૭॥	૩૭ ૨॥ ૯૨॥	૭૪ ૧। ૯૨॥
૨૮ ૨॥ ૭૦	૫૬ ૧। ૭૦	૩૮ ૨॥ ૯૫	૭૬ ૧। ૯૫
૨૯ ૨॥ ૭૨॥	૫૮ ૧। ૭૨॥	૩૯ ૨॥ ૯૭॥	૭૮ ૧। ૯૭॥
૩૦ ૨॥ ૭૫	૬૦ ૧। ૭૫	૪૦ ૨॥ ૧૦૦	૮૦ ૧। ૧૦૦
૪૧×૨॥=૧૦૨॥	૮૨×૧।=૧૦૨॥		
૪૨ ૨॥ ૧૦૫	૮૪ ૧। ૧૦૫		
૪૩ ૨॥ ૧૦૭॥	[redacted] ૦૭॥		
૪૪ ૨॥ ૧૧૦	૮૮ ૧। ૧૧૦		
૪૫ ૨॥ ૧૧૨॥	૯૦ ૧। ૧૧૨॥		
૪૬ ૨॥ ૧૧૫	૯૨ ૧। ૧૧૫		
૪૭ ૨॥ ૧૧૭॥	૯૪ ૧। ૧૧૭॥		
૪૮ ૨॥ ૧૨૦	૯૬ ૧। ૧૨૦		
૪૯ ૨॥ ૧૨૨॥	૯૮ ૧। ૧૨૨॥		
૫૦ ૨॥ ૧૨૫	૧૦૦ ૧। ૧૨૫		

ત્રે ત્રીજી ત્રીજું	૧×૦ાા=૦ાા	ત્રે ત્રીજી ત્રીજું	૧૦૦×૦ાા=૭૫	અંક લખતાં ને સારૂં વાંચતાં આવડતાં શીખનાર કોણ હશે? ડિક્ટેશન શિક્ષક.
	૨ ૦ાા ૧ાા		૨૦૦ ૦ાા ૧૫૦	
	૩ ૦ાા ૨ા		૩૦૦ ૦ાા ૨૨૫	
	૪ ૦ાા ૩		૪૦૦ ૦ાા ૩૦૦	
	૫ ૦ાા ૩ાા		૫૦૦ ૦ાા ૩૭૫	
	૬ ૦ાા ૪ાા		૬૦૦ ૦ાા ૪૫૦	
	૭ ૦ાા ૫ા		૭૦૦ ૦ાા ૫૨૫	
	૮ ૦ાા ૬		૮૦૦ ૦ાા ૬૦૦	
	૯ ૦ાા ૬ાા		૯૦૦ ૦ાા ૬૭૫	
	૧૦ ૦ાા ૭ાા		૧૦૦૦ ૦ાા ૭૫૦	
સે સવા સવાં	૧×૧ા=૧ા	સે સવા સવાસો	૧૦૦×૧ા ૧૨૫	
	૨ ૧ા ૨ાા		૨૦૦ ૧ા ૨૫૦	
	૩ ૧ા ૩ાા		૩૦૦ ૧ા ૩૭૫	
	૪ ૧ા ૫		૪૦૦ ૧ા ૫૦૦	
	૫ ૧ા ૬ા		૫૦૦ ૧ા ૬૨૫	
	૬ ૧ા ૭ાા		૬૦૦ ૧ા ૭૫૦	
	૭ ૧ા ૮ાા		૭૦૦ ૧ા ૮૭૫	
	૮ ૧ા ૧૦		૮૦૦ ૧ા ૧૦૦૦	
	૯ ૧ા ૧૧ા		૯૦૦ ૧ા ૧૧૨૫	
	૧૦ ૧ા ૧૨ાા		૧૦૦૦ ૧ા ૧૨૫૦	

મનોયત્ન ૧.

સુચના:–એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો એકેક પૂછવો

અગિઆરાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક ખુરસીના ચાર રૂપીઆ બેસે તો ૧૯ ખુરસીનું શું બેસશે?

(૨) એક કોથળીમાં ૧૭ રૂપીઆ છે, તો એવી ૯ કોથળીમાં મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસાં આપીએ તો ૧૪ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઇએ?

(૪) ૧૫, ૧૯, ૧૮, ૧૭, ૧૩, અને ૧૪ પાંચ વખત લઇએ તો કેટલા થાય? પાંચે ગુણીએ તો શું આવે?

(૫) ૨૦ ત્રણ વાર લઇએ તો કેટલા થાય? ૧૬×૧ થી ૧૬×૧૦ સુધીના જવાબ બોલો.

(૬) ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખીના જવાબ બોલો.

(૭) ૧૯×૫, ૧૩×૭, ૧૭×૮, ૧૫×૯, ૧૮×૭, ૧૬×૬ કેટલા?

(૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ સાતવાર, ૧૯ છવાર, ૧૫ સાતવાર, ૧૩ નવવાર, અને ૧૮ છવાર તે કેટલા?

(૯) ૧૯, ૧૫, ૧૭, ૧૩, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮, ૨૦, અને ૧૪, આઠ વખત લઇએ તો કેટલા થાય?

(૧૦) ૧૯×૬, ૧૫×૭, ૧૮×૬, ૧૩×૯, ૧૪×૮ ૧૨×૯, ૧૬×૫, અને ૧૮×૮ તે કેટલા?

(૧૧) ૭ બેઆનીની દોઢપાઇ કેટલી અને પૈસા કેટલા?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ એમ દસ રૂપીઆ સુધીના આના કહો.

(૧૩) ૪ જમરૂખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપીઆમાં કેટલાં જમરૂખ આવે?

(૧૪) કેટલી બેઆની હોય તો ૧૭ રૂપીઆ થાય?

(૧૫) ૭૬+૧૯, ૭૨+૧૮, ૧૦૫+૧૫, ૧૧૭+૧૩, ૮૪+૧૨, કેટલા?

(૧૬) ૭૭+૧૧, ૯૬+૧૬, ૬૦+૧૨, ૮૪+૧૪, ૯૬+૧૨, કેટલા?

(૧૭) ૧૧+૮૮, ૧૨+૯૬, ૧૩+૬૫, ૧૪+૯૮, ૧૫+૭૫, કેટલા?

(૧૮) ૧૭+૧૩૬, ૧૮+૧૪૪, ૧૯+૧૫૨, ૨૦+૧૪૦, કેટલા?

(૧૯) ૯૫–૧૯, ૯૦–૧૮, ૧૨૦–૧૫, ૧૪૦–૧૪, ૯૬–૧૨, કેટલા ?

(૨૦) ૮૮–૧૧, ૧૧૨–૧૬, ૧૦૮–૧૨, ૯૮–૧૪, ૧૦૦–૨૦ કેટલા ?

(૨૧) ૧૮૦ માંથી કંઇ ન વધે ત્યાં સુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.

(૨૨) ૯૫માં ૧૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ? ૧૩૩ માંથી ૧૧૪ જાય તો કેટલા રહે ? ૧૩૩ માંથી ૧૯ જાય તો કેટલા રહે ?

(૨૩) ઓગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા, અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.

(૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર થવામાં ૧૮ છોકરા ખૂટે છે, ત્યારે કેટલા છોકરા હશે ?

(૨૫) આનાની ચાર લેખે ૧૮ આનાની કેરીઓ લીધી અને બીજી આનાની ૬ લેખે બે આનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી થઈ ?

(૨૬) પાવલાના ૧૬ લીંબુ મળે તો રૂપીઆના કેટલા ?

(૨૭) બારોતેરસો, પાંચોતેરસો, પંચોતેરસો, આઠોતેરસો, સતરોતેરસો, બીલંતરસો અને દાઓતેરસો એટલે કેટલા ?

(૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૭૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૫, ૧૦૪, ૧૧૭, ૧૧૨, ૧૮૦, એ આંકમાં કેમ બોલાય ?

(૨૯) ૯૧ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઆવાળી કેટલી સાડી આવે ?

(૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ? ઓગણીસ ઓગણીસ આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ?

(૩૧) કેટલા ચોક પર ? કેટલા પંચાં સાઠ ? કેટલા ચોક સાઠ ?

(૩૨) ૧૪૪ માં ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે ?

(૩૩) ૯૬ માં ૬ કેટલીવાર, ૧૨ કેટલીવાર, અને ૧૬ કેટલીવાર ?

(૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮, ૫૬, ૭૬, ૮૦, ૭૨ અને ૬૦ થાય?
(૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે?
(૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતા દરેકને ૮ બોર આપ્યાં ત્યારે છોકરા કેટલા હશે?
(૩૭) ક્યા ક્યા પલાખાંનો જવાબ ૭૨ આવે? દોઢસો એટલે કેટલા દશક?
(૩૮) ૭ આનાની પાર્ટી વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેંચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે?
(૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છોકરાની કેટલી હાર કરવી?
(૪૦) ૮ પૈસાના ૧૫૨ બોર તો ૭ પૈસાના કેટલા?
(૪૧) જે જે પલાખાંના જવાબમાં ૧૪૪ આવતા હોય તે કહો.

મનોયત્ન ૨. એકવીસાના આંકનો ઉપયોગ

(૧) ૨૯×૫, ૨૩×૮, ૨૮×૬, ૨૩×૯, ૨૫×૭, ૨૯×૭ કેટલા?
(૨) ૨૩ પાંચવાર, ૨૭ સાતવાર, ૨૫ નવવાર, અને ૨૪ ૭ વાર, ૨૯ નવ વાર, ૨૪ નવ વાર તે કેટલા?
(૩) ૨૫, ૨૯, ૨૮, ૨૩, ૨૬, ૨૪ ને ત્રણે ગુણીએ તો શું આવે?
(૪) એક ઓવરકોટની સીવડામણ ૭ રૂપીઆ થાય તો ૧૮૧ રૂપીઆમાં કેટલા ઓવરકોટ સીવાય અને બાકી શું વધે?
(૫) એક ટેબલના ૨૬ રૂપીઆ બેસે છે તો ૮ ટેબલનું શું બેસશે?
(૬) ૨૨ વારનો એક એવા ૭ તાકા છે, તો બધું મળીને કેટલા વાર કપડું હશે?
(૭) એક ગાડામાં ૩૦ મણ એવા ૭ ગાડામાં ઘઉં ભરેલા છે તો બધું મળીને કેટલા મણ ઘઉં હશે?

(૮) મહીનાનો ખરચ ૨૫ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો?
(૯) દર મહીને ૨૯ રૂપીઆ ખરચું, તોપણ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?
(૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા, અઠ્ઠાવીસા અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બોલો.
(૧૧) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ૩, ૫, ૭ અને ૪ ની પલાખી લખો
(૧૨) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખી બોલો.
(૧૩) ૨૮ આનાના સવાકા, ઢછુ, અને અધેલા કેટલા?
(૧૪) ૨૨૪, ૨૫૨, ૨૩૨, ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫ ૨૩૪, ૨૮૮ ૨૦૭, ૨૧૭, એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે?
(૧૫) છવીસાસો, બેસાતોતેર, બેબાવના, બેતીલોતેર, બેચોવીસા લખો.
(૧૬) ૧૪૫+૨૯, ૨૪૩+૨૭, ૨૦૭+૨૩, ૧૭૫+૨૫, ૧૪૭+૨૧ કેટલા?
(૧૭) ૩૦+૨૪૦, ૨૭+૮૧, ૨૫+૧૭૫, ૨૬+૧૫૬, ૨૯+૨૦૩ કેટલા?
(૧૮) ૨૦૦–૨૫, ૨૦૭–૨૩, ૧૭૫–૨૫, ૨૧૬–૨૪, કેટલા?
(૧૯) ૧૪૭–૧૨૬, ૧૮૯–૧૬૨, ૧૨૫–૧૦૦, ૧૪૦–૧૧૨, કેટલા?
(૨૦) ૩૦૦માં ૧૨ કેરી ઓછી છે ત્યારે કેટલી કેરીઓ હશે?
(૨૧) ૨૬૧માંથી કંઈ ન વધે ત્યાં સુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતા જાઓ અને બાકી શું વધે કહેતા જાઓ.
(૨૨) ૧૩૫ ગજ માદરપાટમાંથી ૫ ગજનાં કેટલાં ધોતીઆં થાય?
(૨૩) કેટલી વખત ૨૬ કેરી લઉં તો ૨૩૪ કેરી થાય?
(૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે, દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે, તો વર્ગ કેટલા હશે?

(૨૫) એક નિશાળમાં ૨૫૨ છોકરા છે, અને ૯ વર્ગ છે, ત્યારે દરેક વર્ગમાં છોકરા કેટલા હશે?

(૨૬) કેટલી વખત ૭ લઇએ તો ૧૬૮, ૧૬૨, ૧૫૬, ૧૩૨, ૧૪૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય?

(૨૭) કયા કયા પલાખાના જવાબમાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે?

(૨૮) મેં એક માણસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટો આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડા આપ્યા ત્યારે પોણી ત્રણસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા?

(૨૯) ચાર આનાની એક ચોપડી મળે તો ૭ રૂપીઆની કેટલી આવે?

મનોયત્ન ૩ અડધાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક કાગળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય? અડધામાં અડધો ઉમેરી ૪૦ સુધી લખો.

(૨) ૭ અડધા કાગળ છે તેના આખા કાગળ કેટલા થશે?

(૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા?

(૪) હું દરરોજ ના લાડુ ખાઉં, તો ૩૨ દિવસ ચાલે એટલા લાડુ છે ત્યારે કેટલા લાડુ હશે?

(૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઓ બેસે છે, તો ૬૯ ટોપી લેવાને કેટલા રૂપીઆ જોઇએ?

(૬) ૧૭×ાા, ૨૩×ાા, ૭૦×ાા, ૫૯×ાા, ૬૭×ાા, ૭૯×ાા કેટલા?

(૭) અડધાની બેકીની પલાખી બોલી જાઓ.

(૮) અડધાની એકીની પલાખી લખો.

(૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે, તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે?

(૧૦) ળા રૂપીએ મણ સોપારી મળે તો ૩ળ મણનું શું બેસે ?
(૧૧) ૩ળામાં ૧૨॥ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
(૧૨) ૨॥ રૂપીઆનું ઘી, ૧॥ રૂપીઆનું શાક, અને ૧૨॥ રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધું મળીને કેટલો ખર્ચ થયો ?
(૧૩) ૩૦॥+૦॥+૪॥+૩૪॥ મળીને કેટલા થાય ?
(૧૪) કેટલીવાર અડધો લઇએ તો ૩૨॥ થાય ? કેટલા અર્ધું ૩૨॥ ?
(૧૫) ૩૭ આખાના અડધા કેટલા ? ૨૯ અડધાના આખા કેટલા ?
(૧૬) ૪૫ રૂપીઆ છે, દરેક ભિખારીને ૦॥ રૂપીઓ આપું તો કેટલાને અપાય ?
(૧૭) એક ખમીસની શીવડામણી ૦॥ રૂપીઓ બેસે છે, તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા ખમીસ શીવડાવશે ?
(૧૮) દરરોજ અડધો શેર અનાજ ખાઉં તો ૩૯ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે ?
(૧૯) ૪૯ સોપારી છે, તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે ?
(૨૦) ૪૬ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે ?
(૨૧) ૩૬ ગજ લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થશે ?
(૨૨) કેટલા અડધા હોય તો તેના આખા પુરેપુરા થાય ?

(જ. ૨. ૪. ૬. ઇત્યાદિ)

(૨૩) દરરોજના ૦॥ રૂપીઆ લેખે ૧૮ માણસને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?
(૨૪) ૦॥ આનાની એક પેન્સિલ તો રૂપીઆની કેટલી આવશે ?
(૨૫) ૧૭ પેનના ૮॥ પૈસા તો ૬૮ પેનનું શું આપવું ?

મનોયત્ન ૪. દોઢાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક ને અડધો મળી કેટલા થાય?
(૨) અડધો ને એક મળી કેટલા થાય?
(૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય!
(૪) અડધો કાગળ કેટલીવાર લઈએ તો દોઢ થાય?
(૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય?
(૬) દોઢમાં પોણો કેટલીવાર? દોઢમાં અડધો કેટલીવાર?
(૭) ાાા કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થાય?
(૮) દોઢ રૂપીઓ હતો તેમાં દોઢ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?
(૯) ત્રણ લાડુમાંથી દોઢ લાડુ ખાધો તો કેટલા થાય?
(૧૦) મારી પાસે ાા રૂપીઓ છે, તેમાં શું ઉમેરૂં તો દોઢ થાય?
(૧૧) દોઢાની એકીની પલાખી બોલો. દોઢાની એકીની પલાખી લખો.
(૧૨) ૫૭×૧ાા, ૬૯×૧ાા, ૬૭×૧ાા, ૭૦૦×૧ાા કેટલા?
(૧૩) સાડાતેરમાં દોઢ દોઢ ઉમેરી ૧૦૦ાા સુધી લખો.
(૧૪) એક તામડામાં દોઢ મણ દૂધ માય તો ૨૭ તામડામાં કેટલું માશે?
(૧૫) રૂપીઆની ૧ાા શેર બરફી મળે, તો ૩૭ રૂપીઆની કેટલી?
(૧૬) એક બંડીમાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય, તો ૫૯ બંડી માટે કેટલા ગજ કપડું જોઇશે?
(૧૭) એક આનાના દોઢ શેર કારેલાં મળે તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં?
(૧૮) એક બળદને ૧ાા શેર અડદ જોઈએ, તો ૬૭ બળદને માટે કેટલા અડદ જોઇશે?
(૧૯) એક લોટો ૧ાા શેરનો થાય, તો ૫૭ લોટાનું વજન કેટલું?

(૨૦) એક સાધુને ૧॥ શેર લોટ આપીએ તો ૭૯ સાધુને આપવાને કેટલો લોટ જોઇએ ?

(૨૧) એક શેર બદામનો ૧॥ રૂપીઓ બેસે તો ૦॥ મણ ૯ શેર બદામનું શું બેસશે ?

(૨૨) મણ ઘીના ૪૭ રૂપીઆ બેસે તો ૧॥ મણ ઘીનું શું બેસે?

(૨૩) એક તપેલામાંથી દોઢશેરીઓ લોટો ૬૪ વખત ભરી આપ્યો ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?

(૨૪) ૬૯+૧॥, ૪૬॥+૧॥, ૧૦૩॥+૧॥, ૯૯+૧॥, કેટલા ?

(૨૫) ૧॥+૮૨॥, ૧॥+૪૫, ૧॥+૬૭॥, ૧॥+૭૨. કેટલા?

(૨૬) ૧૦॥–૧॥, ૬૯–૧॥, ૧૦૨–૧॥, ૧૧૨॥–૧॥, કેટલા ?

(૨૭) ૨૮॥ મણ દૂધમાંથી ૨૭ મણ વપરાયું ત્યારે બાકી કેટલું રહ્યું ?

(૨૮) ૨૪ આખા અને ૨૪ અડધા મળી કેટલા થાય ?

(૨૯) કેટલીવાર દોઢ લઇએ તો ૫૭ થાય ?

(૩૦) ૫૫॥માં દોઢ કેટલીવાર છે? કેટલા દોઢું ૫૫॥ ?

(૩૧) ૭૫ રૂપીઆમાંથી ૧॥ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવશે ?

(૩૨) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૭૦॥ રૂપીઆ વહેંચ્યું તો દરેકને શું મળશે ?

(૩૩) રોજ દોઢ શેર ખાંડ વપરાય તો ૩૭॥ શેર ખાંડ કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૩૪) ૧॥ ગજ ખાદીનો રૂ. ૧ બેસે તો ૪૦॥ ગજ ખાદીનું શું બેસે ?

(૩૫) ૭૯॥ રૂપીઆમાં ૫૩ બદન લીધાં તો એક બદનની કિંમત કેટલી પડી ?

(૩૬) કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા દોઢું ૧૦૦॥ ? કેટલા દોઢે ૧૫૦૦?

(૩૭) ૪૩॥ ગજના તાકામાંથી ૧॥ ગજના કેટલા રૂમાલ થાય?

(૩૮) રોજ ૧॥ રૂપીઓ વાપરૂં તો ૯૦ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?

(૩૯) દરેકને દોઢ કાગળ આપીએ તો ૩૯ કાગળ કેટલાને અપાય ?
(૪૦) જેટલા અડધા તેટલાજ રૂપીઆ કેટલીવાર લઉં તો ૯૬ રૂપીઆ થાય ?
(૪૧) દોઢ રૂપીઆની શેર હીંગ મળે તો ૩૯ શેરનું શું બેસે ?
(૪૨) ૪૮ માં દેઢ કેટલીવાર ઉમેરૂં તો ૭૨ થાય ?
(૪૩) ૫૭ પંચીઆના ૮પાા રૂપીઆ બેઠા તો એ લેખે ૭ પંચીઆનું શું આપવું પડે ?
(૪૪) એક માણસ દરરોજ ૧।। રૂપીઓ કમાય છે, તો ૧૪ માણસો. ૯ દિવસમાં શું કમાશે ?
(૪૫) ૧।। આને શેર વેગણ મળે છે, તો ૧।। રૂપીઆમાં કેટલા આવે ?
(૪૬) ૩ શેર દૂધીના ૪।। આના તો ০।।। શેર દૂધીનું શું આપવું ?

મનોયત્ન ૫. અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) બે ને અડધા કેટલા ? દોઢ ને એક કેટલા ?
(૨) દોઢમાં શું ઉમેરીએ તો ૨।। થાય ?
(૩) અઢીઆની બેકીની ને એકની પલાખી લખો.
(૪) ૪૭।।+૨।।. ૬૭।।+૨।।, ૧૫+૨।।, ૧૦૨।।+૨।।, ૧૮૦+૨।। કેટલા ?
(૫) ૨।।+૮૫, ૨।।+૪૭।।, ૨।।+૨૦૫, ૨।।,+૧૦૦ કેટલા ?
(૬) ૧૦૨-૨।।, ૧૦૫-૨।।, ૧૦૦-૨।।, ૨૧૦-૨।।, કેટલા ?
(૭) ૧૯૦-૧૮૭।।, ૧૬૭।।-૧૬૫ ૧૦૦-૯૭।। કેટલા ?
(૯) અઢીમાં અઢી અઢી ઉમેરી ૧૦૦ સુધી બોલો.

(૧૦) એક પડામાં રા શેર માય તો ૨૪ પડામાં કેટલી માય?

(૧૧) રા શેર જીરાનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૫ રૂપીઆનું કેટલું આવે?

(૧૨) એક મણના રૂ. રા તો ૩૬ મણના કેટલા રૂપીઆ?

(૧૩) રૂ. રાએ શેર એલચી મળે તો ૩૫ શેરનું શું બેસે?

(૧૪) મણ કેરીના રા રૂપીઆ તો ૪૯ મણનું શું?

(૧૫) એક માણસને રા રૂપીઆ આપીએ તો ૫૫ માણસને આપવા કેટલા રૂપીઆ જોઈએ?

(૧૬) એક તાવડીનું વજન રા મણ થાય છે, ત્યારે એવી ૮૭ તાવડીનું વજન કેટલું થશે?

(૧૭) મણ દૂધમાં રા શેર ચોખા નાખીએ તો ૬૩ મણ દૂધને માટે કેટલા ચોખા જોઈએ?

(૧૮) ૧ રૂપીઆનું રા મણ તો ૬ળા મણનું શું આપવું?

(૧૯) રા શેરનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાં કેટલું આવે?

(૨૦) એક દિવસનો ખરચ રા રૂપીઆ થાય, તો ૭૭ દિવસમાં કેટલો ખરચ થશે?

(૨૧) ૫૪ છત્રી લેવી છે, એક છત્રીના રા બેસે છે, તો છત્રી-વાળાને કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે?

(૨૨) ૨૧ રૂપીએ તોલો સોનું મળે તો રા તોલાનું શું આપવું?

(૨૩) એક રૂપીઆના રા શેર મરી મળે, તો ૨૫શેરનું શું બેસશે?

(૨૪) કેટલા અડધા હોય તો રા થાય? અઢીઆમાં અડધો કેટલીવાર?

(૨૫) કેટલા પા રા? અઢીમાં પા કેટલીવાર છે?

(૨૬) ૧ રૂપીઆનું રા શેર તો મણનું શું?

(૨૭) ૮૪ માણસોની ઉજાણીમાં ૨૧૦ રૂપીઆ ખરચ થયો તો દરેકને ભાગે શું આવશે? ૫ માણસના મળીને કેટલા રૂપીઆ થશે?

(૨૮) ૬૯ છોકરા વચ્ચે ૧૭૨॥ રૂપીઆ વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે?

(૨૯) કેટલા અઢીએ ૪૫? કેટલીવાર અઢી લઈએ તો ૧૦૦ થાય?

(૩૦) ૧૦૦માં ૪૦ કેટલીવાર? ૧૦૦માં અઢી કેટલીવાર?

(૩૧) રૂ. ૯૭॥ છે, રોજ ૨॥ રૂ. ખરચું તો કેટલા દિવસ ચાલશે?

(૩૨) ૨॥ આને શેર દૂધ મળે તો ૨॥ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે?

(૩૩) ૫૭॥ રૂપીઆમાં ૨॥ તોલા સોનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શો?

(૩૪) ૨૭ માણસ છે, અને ૬૭॥ રૂપીઆ છે, તો દરેક માણસને શું મળશે?

(૩૫) શેર હીંગના ૨॥ રૂપીઆ પડે તો ૪૫ રૂપીઆમાં કેટલી આવે?

(૩૬) રૂ. ૧૦૦માંથી અઢી અઢી રૂપીઆ વાળી કેટલી ચોપડી આવશે?

(૩૭) એક આનાની ૨॥ શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપીઆની કેટલી આવશે?

(૩૮) ૨॥ રૂપીઆવાળી ટોપી ૧૨॥ રૂપીઆમાંથી કેટલી આવશે?

(૩૯) ૨॥ શેર જલેબીનો ૧ રૂપીઓ પડે તો ૭૭ રૂપીઆમાં કેટલી જલેબી આવશે?

(૪૦) દરરોજ બે આનાનું દૂધ વપરાય છે, મેં દૂધવાળાને રૂ. ૧૦) આપ્યા ત્યારે કેટલા દિવસ દૂધ લીધુ હશે?

મનોયત્ન ૬. પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક લાડુના ચાર સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય?

(૨) ચાર ૦। એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થાય?

(૩) ૦। એ અડધાનો કેટલામો ભાગ? આખાનો કેટલામો ભાગ?

(૪) ૧માં ા, ા ઉમેરી ૧૯ાા સુધી બોલો.
(૫) ૧૭+ા, ૨૩ા+ા, ૨૯ાા+ા, ૨૮ાા+ા, ૩૦+ા, કેટલા
(૬) ૪૯, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯, ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦, ૯૦, ૧૦૦માં ા ઓછો તે કેટલા કહેવાય?
(૭) ૨૫માંથી ા, ા બાદ કરી ૯ાા સુધી બોલો.
(૮) ૯૯ાા, ૮૫, ૭૮ાા, ૫૭ાા, ૭૬ાા, ૪૯ાા, શબ્દમાં લખો.
(૯) પાયાની ચચ્ચારની પલાખી બોલો,
(૧૦) પાયાની ચચ્ચારની અને અર્ધાની બબ્બેની પલાખી લખો.
(૧૧) ૪૯×ા; ૫૭×ા; ૪૩×ા; ૭૦×ા; ૬૭×ા કેટલા?
(૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭, ૪૭, ૩૭, ૫૫, ૭૯, ૫૭, ૮૯, ૮૩, ૯૭, ૯૩, ૪૯, ૪૩, ૪૬, ૯૧, ૬૩, ૩૧, ૫૧, ૭, અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા? પાવલીના કેટલા રૂપીઆ?
(૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ, અને ૬૦ ગજમાંથી અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય? ા ગજના કેટલા થાય?
(૧૪) ૫૯, ૬૩, ૯૦, ૮૫, ૯૩, ૭૦૦ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવે? પાવલીઓ કેટલી આવે?
(૧૫) ૯ રૂપીઆના પાવલા કેટલા? ૩૬ પાવલાના રૂપીઆ કેટલા?
(૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે, તેની પાવલી કેટલી આવશે?
(૧૭) કેટલીવાર ા રૂપીઓ લઇએ તો ૧૯ રૂપીઆ થાય?
(૧૮) કેટલા ા હોય તો ૧૭, ૫ાા, ૨૩ાા, ૧૪ અને ૩ાા થાય?
૧૯) ૧૭, ૫ાા, ૨૩ાા, ૧૪ અને ૩ાાને પાયે ભાગીએ તો શું આવે?
(૨૦) કેટલી વખત ા મણુ લઇએ તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩ અને ૨૦, ૭, ૧૭ાા, ૧૯ાા મણુ થાય?

(૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭, ૧૫ાા, ૪૭ાા, ૩૭ાા ગજ લુગડામાંથી અડધા ગજના કેટલા કકડા થાય? ૦ા ગજના કેટલા થાય?

(૨૨) કેટલીવાર ૦ા કાગળ લઉં તો ૧૬, ૧૮, ૧૦, ૨૩, ૨૧, આખા કાગળ થાય?

(૨૩) ૧૮ વખત ૦ા રૂપીઓ લઉં તો કેટલા રૂપીઆ થાય? સાડા ચાર રૂપીઆની પાવલી કેટલી? કેટલી પાવલીઓ હોય તો ૧૪ રૂપીઆ થાય? ૧૪ રૂપીઆની પાવલી કેટલી?

(૨૫) રોજ ૦ા કાગળ વાપરીએ તો ૨૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ વપરાય? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચાલે?

(૨૬) એક પૈસાના ૦ા શેર ભીંડા મળે તો ૧ા રૂપીઆના કેટલા આવશે?

(૨૭) ૮ આનાની ૩૨ પેન તો ૧ા રૂપીઆની કેટલી?

મનોયત્ન ૭. નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ.

(૧) એક રૂપીઆના અડધા કેટલા? પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી? આની કેટલી? ઢબુ કેટલા? પૈસા કેટલા? પાઈ કેટલી?

(૨) રૂપીઓ કોની કોની બરોબર છે? શું શું આપવાથી રૂપીઓ મળે?

(૩) ૧૬ ઢબુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેઆની; ૧૧૨ આના; ૬૪ પાવલી; ૭૨ પાઇ; અને ૬૪ અડધાની કિંમત કહો.

(૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો. રૂપાના કયા કયા સિક્કા છે?

(૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા ઓછા છે, ત્યારે કેટલા આના હશે?

(૬) પાવલીમાંથી શું ખરચ્યું તો ૯ પૈસા રહે?

(૭) ૪ આનામાં કેટલા આના ઉમેરૂં તો રૂપીઓ થાય?

(૮) ૧ અડધો, ૧ પાવલી, ૧ બેઆની છે તેમાં કેટલા પૈસા નાખું તો એક રૂપીઓ થાય ?

(૯) એક આનાની ૧૨ પાઇ તો ૪ આનાની કેટલી ? પાવલાની કેટલી ? અડધાની કેટલી ? નીકલના સિક્કા ગણાવો.

(૧૦) ૯, ૬, ૭, અને ૩ આનાની પાઇ કેટલી ? પૈસા કેટલા ?

(૧૧) એક રૂપીઆના ૧૬ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના ?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, અને ૯ રૂપીઆના આના કેટલા ?

(૧૩) ૮ આનાની પાઇ કેટલી ? અડધા રૂપીઆની આની કેટલી ?

(૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી?

(૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા ? ઢબુ કેટલા ? દોઢ પાઇ કેટલી ?

(૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા; આઠ આની ને એક પૈસાની પાઇ કેટલી ?

(૧૭) બે પૈસાની એક પેનસીલ મળે છે, ૧॥ રૂપીઆની કેટલી આવે?

(૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેઆનીમાં એક બેઆની ઓછી છે, ત્યારે બેઆનીઓ કેટલી હશે ?

(૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન, ૧ આનાની સોપારી ઢબુની પાપડી, ને બે આનાના મમરા લીધા, હવે મારી પાસે શું રહ્યું ?

(૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઓ આપ્યો. તેણે મને ૧ અડધો, ૧ આની, ને ૩ પાઇ પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાનો સોદો લીધો હશે ?

(૨૧) ૧૧૨, ૧૨૮, ૯૬, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨, અને ૬૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા ? અને અડધા કેટલા ?

(૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૨, ૪૮, ૫૨, ૭૬ અને ૮૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા? અડધા કેટલા?

(૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨. ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાઈના આના કેટલા? અને પૈસા કેટલા?

(૨૪) ૧૪૪ આનાના કેટલા રૂપીઆ આવે? અડધા કેટલા આવે?

(૨૫) ૭૪, ૬૭, ૨૯, ૩૫ અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા?

(૨૬) રોજ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે?

(૨૭) ૧૨ શેરના ત્રણ આના બેસે તો શેરનું શું આપવું?

(૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪, ૧૯ અને પંદર અડધાની પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી? રૂપીઆ કેટલા?

(૨૯) પાંચ બેઆનીના પૈસા કેટલા? અધેલા કેટલા?

(૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી, અને ૬૪ બેઆની આપું તો કેટલા રૂપીઆ મળે?

(૩૧) રોજ બે આના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૩૨) એક આનાના ૧૭ બોરીઆં મળે તો અડધા રૂપીઆના કેટલા મળશે? અને જો ૧૫૩ બોરીઆં લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૩) ત્રણ પાનની ૧ પાઇ બેસે તો દોઢ આનાના કેટલાં પાન આવશે? ને જો ૭૨ પાન લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૪) બે આનાના પાંચ જમરૂખ મળે તો ૧ રૂપીઆના કેટલાં આવશે? અને જો ૨૦ જમરૂખ લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૫) ૧૩૦ રૂપીઆ હોય તો પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે? ૧૦ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ મળે?

(૩૬) બે આનાના બોર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના ?
(૩૭) એક આનાની ૧૨ પેન મળે તો પાંચ પાઇની કેટલી આવે ? અને જો ૭ પેન લેવી હોય તો શું આપવું ?
(૩૮) રૂપીઆના ૧૬ શેર વેંગણ મળે તો ત્રણ આનામાં કેટલાં ?
(૩૯) એક રૂપીઆની ૪ શેર કેરી મળે તો ૧ શેરનું શું બેસે ?

મનોયત્ન ૮ પરચુરણ હિસાબ.

(૧) ૧૬ કેરીમાંથી ૧૨ બગડી ગઇ તો સારી કેટલી રહી ?
(૨) ૧૫૭ રૂપીઆમાં ૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય ?
(૩) એક આનાવાળી ૧૧૨ ટિકિટ લીધી ને દશ રૂપીઆની નોટ આપી તો મને પાછું શું મળશે ?
(૪) ૨૪ માં કેટલા ઉમેરું તો ૭૨ થાય ?
(૫) ૧૩૯ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી નોટો લેતા ૯ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી નોટો લીધી હશે ?
(૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટો આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે ?
(૭) બે આનાની ૨૯ ટીકડી મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી મળે ?
(૮) એક બકરી દરરોજ દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે ?
(૯) એક ટોપીનો ાા રૂપીઓ તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ ?
(૧૦) દરેક છોકરાને ા શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને પાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઇશે ?

(૧૧) એક છોકરો અડધો લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે ? ૧૫ લાડુ કેટલા છોકરાને પહોંચશે ?

(૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા ? પાશેર કેટલા ? અચ્છેર કેટલા ?

(૧૩) એક ગાય ૯ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૨૫ ગાયો કેટલું દૂધ આપશે ? અઢી હજાર એટલે કેટલા સો ?

(૧૪) ૨૭ અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?

(૧૫) પાંચ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવે ?

(૧૬) એક ઘડિઆળના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો એ લેખે પોણોસો ઘડિઆળનું શું બેસે ?

(૧૭) એક છત્રીનો દોઢ રૂપીઓ બેસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું ?

(૧૮) એક ઘડિઆળના ૮ રૂપીઆ બેસે તો ૨૮ ઘડિઆળનું શું બેસે ?

(૧૯) ૪૪ રૂપીઆનું એક મણ ઘી મળે તો ૨॥ મણનું શું ?

(૨૦) એક આનામાં ૦॥ મણ ભાર લઈ જવાય તો ૧૭ આનામાં કેટલો ભાર લઈ જવાય ?

(૨૧) પૈસાવાળી ૯૬ ટિકિટ આપી, તેને બદલે ૦॥ આનાવાળી કેટલી ટિકિટ લેવી ? આનાવાળી કેટલી લેવી ?

(૨૨) દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ ને ૫ રૂપીઆ રોકડા છે. ત્યારે બધું મળી કેટલા સો રૂપીઆ હશે ?

(૨૩) એક રૂપીઆની ૨॥ શેર સોપારી મળે છે, અને ૨॥ રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે, ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપીએ તો કેટલી સોપારી મળે ?

(૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઇલ ચાલે, તો ૨૪૩ માઇલ જવાને કેટલા કલાક લાગે ?

(૨૫) દરેક છોકરાને ०।, ०। રૂપીઓ આપતાં ૫ રૂપીઆની નોટમાંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?

(૨૬) સાડીસો, પોણીસો, પોણોસો, અઢીસો આંકડામાં લખો.

(૨૭) ૯લ્લા અને ૭૫ શબ્દમાં લખો.

(૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો. ૨૫० એટલે કેટલા હજાર ?

(૨૯) એક ચોપડીના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો ૧०० રૂપીઆમાંથી કેટલી ચોપડી આવશે ? ०॥ હજાર એટલે કેટલા સો ?

(૩०) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા અડધે ૪૨ ?

(૩૧) ૧૯૨ કેરીમાં ૨૪ કેરી ઉમેરી તો કેટલી કેરી થઇ ?

(૩૨) ૨०૭ છોકરામાંથી ૨૩ છોકરા ઉઠી ગયા તો કેટલા રહ્યા ?

(૩૩) ૨૬૧ પેનો ૯ છોકરાને સરખે ભાગે આપતાં દરેકને કેટલી આવે ? સાડી સાતસો એટલે કેટલા હજાર ?

(૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧॥ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવે ?

(૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ સ્લેટ લીધી તો તે એ હિસાબે એક રૂપીઆની કેટલી સ્લેટ પડી ? અને એક સ્લેટનું શું પડયું ?

(૩૬) એક શાલના ૨૭ રૂપીઆ પડે તો એ લેખે ૧૬૨ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?

(૩૭) ૭૫ રૂપીઆ, ૫० છોકરાઓને વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?

(૩૮) ૪૨ ગજ દોરડામાંથી ૧॥ ગજના કેટલા કટકા થાય ?

(૩૯) એક ટોપીના ૨॥ રૂપીઆ લેખે ૧૨० રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?

(૪૦) રા મણ ઘીના ૯૭ાા રૂપીઆ પડે તો એક મણનું શું ?
(૪૧) ૧૦રાા રૂપીઆમાં રાા મણ ઘી આવ્યું તો ૪૧ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?
(૪૨) એક મજુર રાા મણ વજન ઉપાડે તો ૭રાા મણ વજનને માટે કેટલા મજુર જોઇએ ?
(૪૩) કેટલા છક ૭ર, કેટલા ચોક ૭ર, કેટલા તરી ૭ર ?
(૪૪) કયા કયા પલાખાંનો જવાબ ૭ર આવે ?
(૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ આપું તો ૯૬ રૂપીઆમાંથી કેટલા માણસને અપાશે ? જો ચાર ચાર; બબ્બે; છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ; અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપીઆ આપું તો કેટલા માણસને અપાય ?
(૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની, છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની, અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર થશે ?
(૪૭) ૨૦૫ રૂપીઆમાંથી રાા રૂપીઆળી કેટલી ચોપડી આવશે ?
(૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર ઘઉં છે, જો મારે ૭૦ દિવસ ચલાવવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા ?
(૪૯) પંદરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પલાખામાં દોઢસો આવશે ?
(૫૦) ૨૯ કોથળામાં ૧૪૫ મણ અનાજ ભરાય તો ૭ કોથળામાં કેટલા મણ ભરાય ?
(૫૧) ૯ પૈસાની ૧૮ પેન તો ૦ા રૂપીઆની કેટલી ?
(૫૨) ૧૨ સ્ટીલનો ૦ા રૂપીઓ તો ૨૮ આનાની કેટલી ?
(૫૩) ૧૪૪ કેળાંનો ૧ રૂપીઓ ૨ આના તો ૬૪ કેળાંનું શું ?
(૫૪) ૧ાા મણ ઘીના ૫૮ાા રૂપીઆ તો ૧ મણનું શું ?

(૫૫) ૨૧ છોકરાની ૮ હારો છે તેમાંથી ૨૮ છોકરાની કેટલી હારો થશે?

(૫૬) એક રૂપીઓ વહેંચતાં દરેક છોકરાને ૮ પાઈ મળી ત્યારે છોકરાં કેટલા હશે?

(૫૭) પાંચ રૂપીઆવાળી ૨૮ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવશે?

(૫૮) ૨૮ રૂપીઆની બેઆની કેટલી?

(૫૯) ૩૦ રૂપીઆવાળી ૪ ખુરસી આપી તેના બદલામાં ૧૨ રૂપીઆવાળા કેટલા સ્ટુલો લેવા?

(૬૦) ૨૫ રૂપીઆની ૭ ઢગલી કરવામાં ૨૫ રૂપીઆ ખૂટે છે ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૬૧) ૭ મહીનાના પગારના પોણી બસો મળ્યા ત્યારે એક મહીનાનો પગાર કેટલો ગણ્યો હશે?

(૬૨) ૬૪ દોઢપાઇના કેટલા રૂપીઆ આવશે?

(૬૩) ૧૨૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા? અડધા કેટલા?

(૬૪) ૧૪૪ કેળાંનો ૧॥ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ કેળાનું શું બેસશે?

(૬૫) ૧૬ રૂપીઆમાં ૮૦ કેરી આવે તો ૬૪ રૂપીઆમાં કેટલી આવશે?

(૬૬) ૪૦ રૂપીઆના કેટલા આના આવશે?

(૬૭) ૨૧ પૈસાની ૧૦૫ ટીકડી તો ૨૯ પૈસાની કેટલી?

(૬૮) ૨૭ ખુરસીના ૧૮૯ રૂપીઆ તો ૧૮૨ રૂપીઆની કેટલી ખુરસી આવશે?

(૬૯) ૧૭॥ રૂપીઆમાંથી ૦॥ રૂપીઓ કેટલાને અપાય? ૧૭॥ રૂપીઆના અડધા કેટલા?

(૭૦) ૧૭ માણસ જમાડતા ૮॥ રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૭૯ માણસ જમાડતાં કેટલા રૂપીઆ ખરચ થશે?

(૭૧) ૪ કલાકમાં ૮ પાના વંચાય તો ૧૩ પાનાં વાંચતાં કેટલો વખત લાગશે ?

(૭૨) ૨૭ દિવસમાં ૧૩ાા રૂપીઆ ખરચ થયો તો ૧૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૭૩) ૧ પેન્સિલનો ૦ાા આનો બેસે તો ૨ાા રૂની કેટલી આવશે ?

(૭૪) ૮ પળી ભરવાથી ૨ શેર દૂધ થાય તો ૮૦ પળી ભરવાથી કેટલા મણ દૂધ થશે ?

(૭૫) ૭ શેર કટોળાના રૂ. ૧ાાાં તો ૧ મણનું શું ?

(૭૬) ચારઆનાવાળી ૭ કેરી, ને બેઆનાવાળા ૮ દાડમ લીધાં ને દશ રૂપીઆની નોટ આપી ત્યારે કેટલા રૂપીઆ પાછા મળશે ?

(૭૭) ૧૮ રૂપીઆનું ૧૨ મણ તો ૨૫ાા રૂપીઆનું કેટલું ?

(૭૮) ૧૭ મણના ૨૫ાા રૂપીઆ તો ૧૨ મણનું શું ?

(૭૯) ૨૫ાા રૂપીઆમાં ૧૭ મણ તો ૧૨ મણનું શું ?

(૮૦) ૧૨ મણના ૧૮ રૂપીઆ તો ૧૭ મણનું શું ?

(૮૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૭ આનાનું કેટલું ?

(૮૨) ૭ મણના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણનું શું ?

(૮૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવાપાંચ રૂપીઆનું કેટલું ?

(૮૪) ૮ માણસ જમાડતાં ૫ રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૮૦ રૂપીઆમાં કેટલાં માણસ જમશે ?

(૮૫) ૧૨ માણસ ૧૮ રૂપીઆ કમાય તો ૨૩ માણસ શું કમાય ?

(૮૬) ૭ાા કલાકમાં ૩૧ માઈલ જવાય, તો ૪૨ માઈલ જવાને કેટલો વખત લાગશે ?

(૮૭) રૂ. ૨૫૦નું ૧૦ મણ તો ૮ મણનું શું ?

(૮૮) ૨ આનાનું ૧॥ શેર તો રૂ. ૧ નું કેટલું ?

(૮૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂપીઆ જોઇએ ?

(૯૦) ૨૦ કનક્વાનો રૂ. ૧। તો ૩૫ કનક્વાનું શું ?

(૯૧) ૫ રૂપીએ મણની ૧૫ મણ મેથી આપીને ૩ રૂપીએ મણની કેટલી રાઈ લેવી.

(૯૨) ૫ પૈસાના બોર લીધાં, ૭ પૈસા મારા ભાઈએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે.

(૯૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરૂખ લીધાં અને તે બધાં પૈસાના ૭ લેખે વેચી નાખ્યાં, જેથી મને ૧૬ પૈસા ઉપજ્યા. ત્યારે મેં કેટલા જમરૂખ લીધાં હશે અને કેટલા પૈસા આપ્યા હશે ?